

Expressar-se per aprendre a conviure. El conflicte com a eina educativa.

Irene Tàpia Orrit

Universitat de Lleida

Màster en Formació del Professorat de Secundària i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes; Treball final de màster en l'especialitat d'Educació Física; Tutor: Antoni Costes; Facultat de Ciències de l'Educació, Universitat de Lleida; 06/06/11. Prèviament a la redacció d'aquest article vull fer un reconeixement a totes aquelles persones que m'han ajudat i han fet possible que pogués dur a terme el treball final de màster reflectit en aquest text. En primer lloc el tutor del treball, Toni Costes, professor de l'INEF de Lleida. Agrair-li per una banda l'acceptació de la tutorització del meu treball i també del seguiment d'aquest, de les aportacions fetes, del control i de les correccions. Per altra banda, però, també agrair-li els ànims i el suport emocional aportat en moments en què ho necessitava.

En segon lloc donar les gràcies també a un professor de l'INEFC de Lleida, Àlex Gordillo. Ell ha estat el que m'ha donat les pautes per a la realització d'aquest treball.

En tercer lloc, agrair a tots els professionals de l'IES Quercus (Institut del Bages al qual he centrat el meu projecte), que han fet possible l'estudi d'aquest i m'han transmès la informació necessària per poder dur a terme aquest treball. A la Núria, la directora del centre, agrair-li la confirmació de sol·licitud per a poder realitzar el treball des de l'institut. Al Felip, Educador Social i professor de l'aula oberta, i al Mingu, coordinador pedagògic del centre, professor d'E.F. i de l'aula oberta, donar-los les gràcies per a la dedicació del seu temps a respondre preguntes i a facilitar-me la informació sol·licitada. També al Lluís, professor d'E.F. de l'aula oberta, per haver respost preguntes, haver dedicat part del seu temps a explicar-me alguns aspectes i a haver permès la observació de les seves classes. Finalment, als alumnes de l'aula oberta, per haver-me posat fàcil l'observació de les sessions i no modificar significativament el seu comportament. Així doncs, a tots ells, moltes gràcies.

RESUM

Aquest article presenta les línies generals de la recerca que he dut a terme en el treball final de màster esmentat anteriorment. El projecte gira entorn a la resolució de conflictes entre els alumnes com a temàtica principal. A través d'aquesta temàtica s'han anat desenvolupant en el treball diferents parts i continguts. En primer lloc, la cerca d'un marc teòric per tal de conèixer la informació bàsica i els coneixements teòrics a partir de diferents autors tot aportant-hi també punts de vista personals.

En el següent apartat s'ha enfocat el marc teòric del treball a l'institut IES Quercus de Sant Joan de Vilatorrada (Bages). Aquest enfocament s'ha realitzat per tal de poder contextualitzar el projecte innovador que acabo confeccionant a un espai i a unes característiques concretes: l'aula oberta del centre.

La següent part consta de l'anàlisi del conflicte a l'institut ja mencionat. Aquest anàlisi s'ha fet a través de l'extracció d'unes valoracions interpretatives, on s'han anat explicant les característiques de l'institut en relació a la bibliografia cercada.

La relació entre aquestes tres primeres parts és fonamental per a la creació de la següent: la proposta d'intervenció que faig des de la matèria d'Educació Física (que és la meua especialitat), tractant el conflicte com a eina educativa. Finalment, en el projecte apareixen unes conclusions referides al treball realitzat.

En aquest article, però, em centro en el projecte creat finalment en el treball, ja que és aquest el component innovador que hi he incorporat i el qual m'agradaria destacar.

INTRODUCCIÓ

La problemàtica entre els alumnes és una situació actual i real a tots els instituts que angunien al professorat de secundària i que a més a més augmenta any rere any (Rodríguez, R., 2008). En la cerca duta a terme pretenc mostrar com a projecte innovador la utilització de la resolució de conflictes des de la matèria d'Educació Física. Hi ha moltes maneres d'abordar els conflictes entre els alumnes, i en el meu projecte n'explico algunes d'elles. A més, però, també hi incorporo una petita part provinent del món de

l'expressió corporal per a poder fer un treball basat en la prevenció. Per tant, la finalitat que vull transmetre com a un dels principals fonaments per a la resolució de conflictes als instituts i, per tant, com a guia d'intervenció per a tots aquells professors que ho desitgin, és el fet de poder ensenyar i fomentar la bona convivència entre els alumnes perquè millori la relació entre ells i, conseqüentment, disminueixin els conflictes a les aules. Així doncs, per acabar aquesta introducció m'agradaria citar aquestes paraules

que encaixen en la meua cerca: "La intervenció ha de partir de la idea general que el centre és un sistema de convivència que ha de facilitar les relacions positives. S'ha de treballar des de la col·laboració i la participació amb la finalitat educativa de formar ciutadans i fer que els problemes de convivència no es resolguin exclusivament aplicant reglaments disciplinaris" (González, J.; Santiuste, V., 2004, pàg. 367).

METODOLOGIA

A partir d'aquí vull mostrar tot allò que està referit al com s'ha dut a terme el projecte. Per fer-ho, he dividit aquesta metodologia en els apartats que s'expliquen a continuació.

Característiques generals

en primer lloc, dir que el treball fa referència al conflicte com a eina educativa, incorporant-hi els dos aspectes següents entesos dins el món de l'expressió corporal i enfocats directament en el meu projecte als centres educatius:

Role-play

El role-play incorpora característiques concretes dins la dramatització i el rol en els personatges. Un rol és la part d'un actor que inclou uns comportaments, actituds, expectatives, motius i sentiments en una situació determinada. El role play es pot utilitzar com a mediació a l'escola per

a la resolució de conflictes. Per ser efectiu, ha de ser una situació realista (Puig, E., 2003; Martín, X., 1992).

El mètode BAPNE

El mètode BAPNE (Romero, J., 2010) té la finalitat de desenvolupar les intel·ligències múltiples a través de la fonamentació i sistematització didàctica de la percussió corporal. El seu nom sorgeix per la fonamentació del conjunt de diverses disciplines: Biomecànica, Anatomia, Psicologia, Neurociència i Etnomusicologia. Aquesta seqüenciació didàctica és molt metòdica i es sistematitzen principalment sobre una base biomecànica i neurològica (activant tots els lòbuls cerebrals) amb la finalitat de desenvolupar una independència de les extremitats inferiors, davant les superiors i també a la verbalització de forma conjunta.

Un cop comentats els dos conceptes principals del projecte, vull destacar la relació que tenen entre ells incorporant-hi també el conflicte com a eina educativa. Ho faig a través de la taula que es mostra a continuació, incidint també en la concreció d'aquesta que apareix més avall, on es concreta la informació referent al *Role-play* i al *Mètode BAPNE*. Aquestes concrecions es marquen amb un número al costat de la senyal X, per tal d'explicar amb més deteniment la intervenció que se'n pot fer.

Tabla 1. El conflicte com a eina educativa (Tàpia, I., 2011)

EL CONFLICTE COM A EINA EDUCATIVA	Role-play	BAPNE
Treballa principalment la <i>prevenció de conflictes</i> entre els alumnes.	X	X
Treballa secundàriament la <i>resolució de conflictes</i> mitjançant el <i>diàleg</i> i la <i>mediació</i> .	X (1)	
Fomenta la <i>millora de la convivència</i> .	X	X
Treballa envers les <i>normes de convivència</i> entre alumnes.	X	X
Formula <i>propostes d'actuació</i> relacionades amb <i>bones conductes</i> .	X	
Aplica <i>propostes d'actuació</i> relacionades amb <i>bones conductes</i> .		X
Ofereix <i>models alternatius</i> al comportament disruptiu.	X	
Fomenta la <i>democràcia</i> per a una bona organització dins l'aula.	X	X
Treballa l' <i>educació en valors</i> .	X (2)	X (1)
Millora la <i>comunicació</i> entre els alumnes, tant la verbal com la paraverbal.	X	
Millora la <i>comunicació amb un mateix</i> .		X
Millora les <i>relacions interpersonals</i> entre persones.	X (3)	X (2)
Millora la <i>relació intrapersonal</i> tenint en compte la pròpia persona.	X (4)	X (3)
Promou l'ús de l' <i>educació emocional</i> de manera secundària.	X (5)	X (4)
Implica als <i>docents</i> a prendre consciència del procés d'aprenentatge dels alumnes i a realitzar <i>plans individualitzats</i> en cas que sigui necessari.	X	X
Treballa amb l'objectiu d'aconseguir les <i>competències bàsiques</i> .	X (6)	X (5)
Utilitza les <i>intel·ligències múltiples</i> per a l'ensenyament – aprenentatge.		X (6)
Fomenta el coneixement del <i>marc legal</i> relacionat amb la resolució de conflictes.	X (7)	X (7)
Permet sistemes d' <i>ensenyament – aprenentatge variats i innovadors</i> .	X	X

EL CONFLICTE COM A EINA EDUCATIVA	Role-play	BAPNE
És una educació <i>motivant</i> .	X	X
Relaciona un seguit de <i>ciències diferents</i> .		X (8)
Es pot treballar a través de totes les <i>matèries del currículum</i> .	X	X
Tracta <i>problemes reals</i> .	X (8)	
Identifica les <i>causes dels conflictes</i> que sorgeixen entre alumnes.	X	
Identifica les <i>fases</i> per les quals passen els <i>conflictes</i> que es generen.	X	
Fomenta l'aprenentatge d' <i>habilitats socials bàsiques</i> .	X	X
Promou la <i>reflexió</i> en els alumnes.	X	X
Promou formes i <i>estils de vida diferents</i> .	X	X
Transfereix l'aprenentatge a <i>situacions reals</i> en la vida personal i social dels alumnes.	X (9)	X (9)
Transfereix l'aprenentatge de la bona convivència en l' <i>àmbit familiar</i> .	X	
Redueix l' <i>absentisme</i> dels alumnes a les classes.	X	X

Role-play en relació al conflicte com a eina educativa

Aquests són els punts que expliquen els números de la part del Role-play de la taula 1.

1. Facilita vies de diàleg i consens.
2. Utilitza valors més familiars, educatius, socials i tècnics (amabilitat, honestat, solidaritat, organització, treball, etc.)
3. Les relacions interpersonals del role-play es basen en fer prendre consciència als alumnes de les conductes dels altres, promoure el treball en equip o millorar la relació entre alumnes i professors.
4. La relació intrapersonal fa prendre consciència als alumnes del seu propi comportament i de les seves habilitats i capacitats, a més a més de fomentar la creativitat i promoure l'autonomia personal.
5. Facilita alleujament emocional, entre altres aspectes.
6. Treballa oralment i per escrit la competència lingüística. També la competència en autonomia i iniciativa personal i la social i ciutadana.
7. Inclou les característiques del marc normatiu del centre relacionat amb la resolució de conflictes. També fomenta el coneixement del Decret 279/2006, sobre drets i deures de l'alumnat.
8. Treballa la dramatització a partir de conflictes reals sorgits a classe. D'aquesta manera, visualitza de forma clara l'evolució del conflicte i la seva possible resolució.
9. Divulga el teatre com a referent cultural i, per tant, transfereix l'aprenentatge a la vida social dels alumnes.

Mètode BAPNE en relació al conflicte com a eina educativa

Aquests són els punts que expliquen els números de la part del Mètode BAPNE de la taula 1.

1. Utilitza valors socioculturals, educatius, personals, morals, intel·lectuals i vitals (justícia, fortalesa, prudència, coneixement, art, agilitat, força, salut, esport, etc.)
2. Les relacions interpersonals en el mètode BAPNE es basen en promoure un treball en equip i a millorar la relació entre alumnes i entre alumnes i professors estimulants formes d'interacció a través d'estímuls i respostes visuals, sonors, auditius i tàctils.
3. Entre altres aspectes intrapersonals desenvolupa una independència de les extremitats inferiors, davant les superiors i també a la verbalització de forma conjunta. També fa prendre consciència a l'alumne de cadascun dels seus moviments corporals, de les seves habilitats i capacitats. Finalment, fomenta la creativitat i l'autoestima personal.
4. Augmenta la presència permanent d'un bon estat d'ànim i humor.
5. Treballa la competència en autonomia i iniciativa personal i la social i ciutadana.
6. Treballa les intel·ligències múltiples a través de la percussió corporal, fent que es desenvolupi el raonament cognitiu i moral. Les intel·ligències múltiples són:
  - a. Lingüística: Desenvolupa l'expressió oral.
  - b. Musical: Desenvolupa l'aprenentatge de continguts musicals com el ritme.
  - c. Espacial-visual: Desenvolupa expressions artístiques.
  - d. Lògico-matemàtica: Facilita la resolució de problemes.

- e. Cinètico-corporal: Permet la capacitat de controlar moviments del propi cos i fomenta l'ús de dramatitzacions i l'expressió corporal.
  - f. Naturalista: Desenvolupa aspectes relacionats amb l'entorn.
  - g. Interpersonal: Fomenta la capacitat de comprendre estats d'ànims, motivacions i desitjos dels altres.
  - h. Intrapersonal: Promou la capacitat d'accedir als propis sentiments i utilitzar aquesta informació per regular la pròpia vida.
7. Inclou característiques del marc normatiu del centre en relació al PEC.
  8. Es fonamenta amb el conjunt de vàries disciplines: biomecànica, anatomia, psicologia, neurociència i etnomusicologia.
  9. Permet el coneixement de diferents societats i estils de vida, identificant-se com a alumne en alguna d'elles.

Projecte intermatèries

un cop vist la base general del projecte innovador, és a dir, les característiques del conflicte com a eina educativa, a continuació cal destacar els aspectes directament relacionats amb l'aplicació del projecte.

Característiques generals del projecte

- És un projecte innovador ja que no s'ha dut a terme anteriorment al centre.
- Va dirigit als alumnes de l'aula oberta de 3r i 4t de l'IES Quercus.
- La intervenció es proposa des de la matèria d'E.F. de l'aula oberta.
- Té una durada trimestral durant el curs escolar.
- Es realitza a través d'un treball d'intermatèries, per tant, hi intervenen totes les assignatures de l'aula oberta, en excepció de la formació a l'empresa.
- Té en compte el protocol d'actuació en resolució de conflictes del centre.
- Compta amb els equips que intervenen amb el protocol d'actuació en resolució de conflictes ja esmentats anteriorment.
- Treballa a partir de conflictes i comportaments dels alumnes observats a classe.
- Inclou la dramatització com a mètode d'intervenció per a l'expressió corporal.
- Inclou el mètode BAPNE com a treball d'expressió corporal a través de la percussió.

- Per dur-lo a terme s'utilitzen tots els espais dels quals disposa el centre per a l'aula oberta i per les sessions d'E.F.

Objectius generals del projecte

1. Millorar la convivència, com a prevenció de conflictes, entre els alumnes de l'aula oberta a través de l'expressió corporal treballant la dramatització (role-play) i el mètode BAPNE, i tenint en compte la dimensió intra i interpersonal.
2. Transferir l'ensenyament – aprenentatge del conflicte com a eina educativa a través de diferents matèries dins de l'aula oberta, per afavorir la interdisciplinarietat i el treball en equip.
3. Disminuir el nombre d'incidències, sancions, expulsions i expedients en els alumnes de l'aula oberta a través del conflicte com a eina educativa i la seva posterior reflexió.
4. Fomentar valors i actituds en els alumnes de l'aula oberta relacionats amb les competències bàsiques i la intel·ligència emocional, mitjançant el mètode BAPNE i la dramatització.
5. Garantir en els alumnes de l'aula oberta la transferència de l'aprenentatge a la seva vida quotidiana i a la societat i en el seu creixement i autonomia personal.

Objectius específics del projecte

Pel què fa als objectius específics del projecte, cal dir que s'hauran d'aconseguir a través de les diferents matèries de l'aula oberta ja que el projecte, tal com s'ha dit anteriorment, pretén relacionar-les i, conseqüentment, assolir les competències de cadascuna. D'aquesta manera, tots els docents implicats hauran de treballar envers uns continguts i unes metodologies per arribar a aconseguir les competències que té la seva matèria. Ara bé, cal tenir en compte que no s'han d'aconseguir totes sinó només aquelles que estan relacionades amb el projecte, ja que aquest es duu a terme durant un trimestre i, per tant, les altres competències es podran assolir al llarg de la resta del curs o de la ESO. A continuació, es mostra la relació de competències tenint en compte totes les parts i assignatures que té l'aula oberta, i detallant quines intervenen directament en el projecte. Per fer-ho, es diferencien les dues parts de la organització de l'aula oberta: Projectes interdisciplinars (assignatures corrents durant el curs) i Projecte Kampus (iniciativa del Departament d'Educació i de l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, anomenat projecte Espurna durant el curs 2010-2011).

Taula 2. Projectes interdisciplinars de l'aula oberta (Tàpia, I., 2011).

MATÈRIA	COMPETÈNCIES PRÒPIES	Intervenció directa
		Intervenció secundària
		No hi intervenen
E.F.	C. en el desenvolupament personal	Intervenció directa
	C. en la pràctica d'hàbits saludables	Intervenció secundària
	C. comunicativa	Intervenció directa
	C. social	Intervenció directa
TALLERS		
Ciències de la naturalesa	C. científica	Intervenció secundària
Ciències socials	C. en el coneixement i la interacció amb el món físic	Intervenció secundària
	C. social i ciutadana	Intervenció directa
Tecnologia	C. en el coneixement i la interacció amb el món físic	Intervenció secundària
	C. social i ciutadana	Intervenció directa
	C. en el tractament de la informació i competència digital	No hi intervenen
MATEMÀTIQUES	C. matemàtica	Intervenció secundària

Taula 3. Projecte Kampus (Tàpia, I., 2011).

MATÈRIA	OBJECTIUS	Intervenció directa
		Intervenció secundària
		No hi intervenen
ESPURNA	Treballar el concepte fonamental de la comunitat entre els alumnes que requereixen una atenció a la diversitat.	Intervenció directa
	Realitzar un treball telecol·laboratiu mitjançant els diferents continguts que es vagin establert.	Intervenció secundària

Temporalització

El projecte segueix la calendarització que es mostra a la taula 4, seguint els següents procediments i activitats:

1. Buscar un conflicte sorgit a classe amb la col·laboració dels alumnes ■
2. Explicació teòrica als alumnes a través de les diferents matèries ■
  - a. El conflicte com a eina educativa
  - b. La dramatització (role-play)
  - c. El mètode BAPNE
3. Activitats de dramatització i del mètode BAPNE ■
4. Preparació de la dramatització final ■
5. Representació final ■

Taula 4. Temporalització del projecte (Tàpia, I., 2011).

ABRIL						
DL.	DM.	DX.	DJ.	DV.	DS.	DG.
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27 A	28 A	29 A	30	
MAIG						
DL.	DM.	DX.	DJ.	DV.	DS.	DG.
						1
2	3	4 B	5 B	6 B	7	8
9	10	11 C	12 C	13 C	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					
JUNY						
DL.	DM.	DX.	DJ.	DV.	DS.	DG.
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19

RESULTATS

En primer lloc, dir que no existeixen uns resultats observats ja que el projecte creat no s'ha dut a la pràctica perquè la seva finalitat era únicament la seva creació. És per això que en aquest apartat es mostra una taula a través de la qual es durà a terme l'avaluació del projecte un cop aquest sigui utilitzat. Aquesta taula està formada per un seguit de criteris en funció dels objectius plantejats, i s'hauran d'analitzar a partir de l'obtenció de dades significatives que els propis professors aniran recollint mentre duri el projecte. La valoració final anirà en funció dels diferents ítems, puntuant aquests més negativament (1) o més positivament

(5). S'entendrà que els objectius s'han assolit si els seus criteris tenen un valor de 3 o més. Cal destacar que s'han de prendre mesures correctores durant el procés, segons com vagi anant la valoració, i també incorporar els canvis que es creguin necessaris per a la seva millora.

Finalment, a partir del quadre que es mostra a continuació, es farà una valoració final tenint en compte tots els aspectes negatius i positius i incorporant millores en els aspectes més dèbils del projecte per dur-lo a terme de cara al curs posterior, sempre i quant els resultats hagin estat significativament positius.

Taula 5. Criteris de valoració del projecte (Tàpia, I., 2011).

CRITERIS DE VALORACIÓ DEL PROJECTE					
VALORACIÓ	1	2	3	4	5
<i>Objectiu 1: Millorar la convivència, com a prevenció de conflictes, entre els alumnes de l'aula oberta a través de l'expressió corporal treballant la dramatització (role-play) i el mètode BAPNE, i tenint en compte la dimensió intra i interpersonal.</i>					
1.1. Ha estat possible trobar un conflicte real per fer-ne la dramatització?					
1.2. Els alumnes han participat amb èxit a les activitats de dramatització?					
1.3. Els alumnes han participat amb èxit a les activitats del mètode BAPNE?					
1.4. Els alumnes han expressat la seva dimensió intrapersonal?					
1.5. Els alumnes han utilitzat la dimensió interpersonal amb els companys?					
1.6. Ha millorat la convivència entre els alumnes?					
<i>Objectiu 2: Transferir l'ensenyament – aprenentatge del conflicte com a eina educativa a través de diferents matèries dins de l'aula oberta, per afavorir la interdisciplinarietat i el treball en equip.</i>					
2.1. El projecte s'ha pogut treballar eficaçment a totes les matèries?					
2.2. S'han aconseguit les competències establertes de cada matèria?					
2.3. Els professors han treballat en equip?					
<i>Objectiu 3: Disminuir el nombre d'incidències, sancions, expulsions i expedients en els alumnes de l'aula oberta a través del conflicte com a eina educativa i la seva posterior reflexió.</i>					
3.1. Han disminuït el nombre d'incidències en els alumnes?					
3.2. Han disminuït el nombre de sancions en els alumnes?					
3.3. Han disminuït el nombre d'expulsions en els alumnes?					
3.4. Han disminuït el nombre d'expedients en els alumnes?					
3.5. Els alumnes han reflexionat sobre fets relacionats amb els conflictes?					
<i>Objectiu 4: Fomentar valors i actituds en els alumnes de l'aula oberta relacionats amb les competències bàsiques i la intel·ligència emocional, mitjançant el mètode BAPNE i la dramatització.</i>					
4.1. S'ha aconseguit la competència bàsica en comunicació lingüística?					
4.2. S'ha aconseguit la competència bàsica d'autonomia i iniciativa personal?					
4.3. S'ha aconseguit la competència bàsica social i ciutadana?					
4.4. S'ha treballat la intel·ligència múltiple lingüística?					
4.5. S'ha treballat la intel·ligència múltiple musical?					
4.6. S'ha treballat la intel·ligència múltiple espacial-visual?					
4.7. S'ha treballat la intel·ligència múltiple lògico-matemàtica?					
4.8. S'ha treballat la intel·ligència múltiple cinètico-corporal?					
4.9. S'ha treballat la intel·ligència múltiple naturalista?					
4.10. S'ha treballat la intel·ligència múltiple interpersonal?					
4.11. S'ha treballat la intel·ligència múltiple intrapersonal?					
4.12. Han aparegut en els alumnes valors/actituds que es desconeixien?					
<i>Objectiu 5: Garantir en els alumnes de l'aula oberta la transferència de l'aprenentatge a la seva vida quotidiana i a la societat i en el seu creixement i autonomia personal.</i>					
5.1. Ha millorat el comportament dels alumnes a les classes ordinàries? (diàleg amb altres professors que no han intervingut en el projecte)					
5.2. Ha millorat el comportament dels alumnes amb la família? (possible qüestionari el dia de la representació).					
5.3. Ha millorat el comportament dels alumnes a les empreses de pràctiques? (qüestionari passat a les empreses de treball).					

Ja per acabar, es mostra la taula de criteris creada amb el significat de cada ítem associat als valors de l'1 al 5, per tal de poder valorar objectivament tot el procés i obtenir dades i valoracions reals.

Cal destacar que hi ha ítems d'alguns objectius en els quals es fa una valoració individualitzada perquè pot tenir uns

resultats diferents en cada alumne. Aquests ítems estan marcats amb un asterisc al costat de l'objectiu i la valoració global dependrà de la suma total que en surti entre tots els alumnes. Tot i així, cada alumne ha de tenir la seva pròpia avaluació i ha de poder veure els resultats obtinguts.

Taula 6. Ítems de valoració (Tàpia, I., 2011).

OBJ.	VALORACIÓ				
	1	2	3	4	5
<i>Objectiu 1: Millorar la convivència, com a prevenció de conflictes, entre els alumnes de l'aula oberta a través de l'expressió corporal treballant la dramatització (role-play) i el mètode BAPNE, i tenint en compte la dimensió intra i interpersonal.</i>					
1.1	No s'ha trobat cap conflicte factible i s'ha hagut d'inventar	El conflicte trobat s'ha hagut de modificar molt	S'han modificat alguns aspectes del conflicte trobat	S'ha pogut representar el conflicte tal com ha sorgit	Ha sorgit més d'un conflicte útil i s'ha pogut escollir
1.2	No ha volgut participar cap alumne	Han participat alguns alumnes en poques ocasions	Han participat alguns alumnes en la majoria d'ocasions	Han participat sempre la majoria dels alumnes	Han participat sempre tots els alumnes
1.3	No ha volgut participar cap alumne	Han participat alguns alumnes en poques ocasions	Han participat alguns alumnes en la majoria d'ocasions	Han participat sempre la majoria dels alumnes	Han participat sempre tots els alumnes
1.4*	Mai	A vegades	Sovint	Bastant sovint	Sempre
1.5*	Mai	A vegades	Sovint	Bastant sovint	Sempre
1.6	No ha millorat gens la relació entre alumnes en cap sentit	Ha millorat de forma molt poc significativa la relació entre alumnes	Ha millorat poc i només en algun aspecte: treball en equip, relació entre ells o consciència de les conductes dels altres	Ha millorat en més d'un aspecte: treball en equip, relació entre ells o consciència de les conductes dels altres	Ha millorat en tots els aspectes: treball en equip, relació entre ells o consciència de les conductes dels altres
<i>Objectiu 2: Transferir l'ensenyament – aprenentatge del conflicte com a eina educativa a través de diferents matèries dins de l'aula oberta, per afavorir la interdisciplinarietat i el treball en equip.</i>					
2.1	Només a E.F.	A E.F. i a 1 o 2 més de les 5 que hi ha	A E.F. i a 3 més de les 5 que hi ha	A E.F. i a 4 més de les 5 que hi ha	A totes les matèries
2.2	No s'ha aconseguit cap competència	Només s'ha aconseguit alguna competència d'alguna matèria	S'ha aconseguit alguna competència de cada matèria	S'han aconseguit la majoria de competències de cada matèria	S'han aconseguit totes les competències de cada matèria
2.3	Mai	A vegades	Sovint	Bastant sovint	Sempre
<i>Objectiu 3: Disminuir el nombre d'incidències, sancions, expulsions i expedients en els alumnes de l'aula oberta a través del conflicte com a eina educativa i la seva posterior reflexió.</i>					
3.1	No han disminuït gens	Han disminuït menys d'un 40%	Han disminuït entre un 50% i un 60%	Han disminuït entre un 60% i un 80%	Han disminuït més d'un 80%
3.2	No han disminuït gens	Han disminuït menys d'un 40%	Han disminuït entre un 50% i un 60%	Han disminuït entre un 60% i un 80%	Han disminuït més d'un 80%

OBJ.	VALORACIÓ				
	1	2	3	4	5
3.3	No han disminuït gens	Han disminuït menys d'un 40%	Han disminuït entre un 50% i un 60%	Han disminuït entre un 60% i un 80%	Han disminuït més d'un 80%
3.4	No han disminuït gens	Han disminuït menys d'un 40%	Han disminuït entre un 50% i un 60%	Han disminuït entre un 60% i un 80%	Han disminuït més d'un 80%
3.5*	Mai	A vegades	Sovint	Bastant sovint	Sempre

Objectiu 4: Fomentar valors i actituds en els alumnes de l'aula oberta relacionats amb les competències bàsiques i la intel·ligència emocional, mitjançant el mètode BAPNE i la dramatització.

4.1*	L'alumne no l'ha desenvolupat en cap ocasió	L'alumne l'ha desenvolupat en molt poques ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat sovint	L'alumne l'ha desenvolupat la majoria de les ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat en totes les ocasions possibles
4.2*	L'alumne no l'ha desenvolupat en cap ocasió	L'alumne l'ha desenvolupat en molt poques ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat sovint	L'alumne l'ha desenvolupat la majoria de les ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat en totes les ocasions possibles
4.3*	L'alumne no l'ha desenvolupat en cap ocasió	L'alumne l'ha desenvolupat en molt poques ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat sovint	L'alumne l'ha desenvolupat la majoria de les ocasions	L'alumne l'ha desenvolupat en totes les ocasions possibles
4.4	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.5	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.6	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.7	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.8	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.9	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.10	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares

OBJ.	VALORACIÓ				
	1	2	3	4	5
4.11	Els alumnes no l'han utilitzat en cap ocasió	No queda clar si els alumnes l'han utilitzat en alguna activitat	Els alumnes l'han treballat en una ocasió clara	Els alumnes l'han treballat en dues ocasions clares	Els alumnes l'han treballat en més de dues ocasions clares
4.12*	Mai	A vegades	Sovint	Bastant sovint	Sempre
<i>Objectiu 5: Garantir en els alumnes de l'aula oberta la transferència de l'aprenentatge a la seva vida quotidiana i a la societat i en el seu creixement i autonomia personal.</i>					
5.1*	No ha millorat gens o en cap ocasió	Ha millorat molt poc o només en alguna ocasió	Ha millorat bastant o sovint	Ha millorat notablement o en nombroses ocasions	Ha millorat molt o sempre
5.2*	No ha millorat gens o en cap ocasió	Ha millorat molt poc o només en alguna ocasió	Ha millorat bastant o sovint	Ha millorat notablement o en nombroses ocasions	Ha millorat molt o sempre
5.3*	No ha millorat gens o en cap ocasió	Ha millorat molt poc o només en alguna ocasió	Ha millorat bastant o sovint	Ha millorat notablement o en nombroses ocasions	Ha millorat molt o sempre

CONCLUSIONS

En aquestes conclusions vull esmentar diferents aspectes que crec importants i que penso que són interessants valorar en aquest article un cop finalitzat el projecte. Abans, però, tal com he dit anteriorment, recordar que aquest treball no s'ha pogut posar en pràctica ja que aquesta no era la seva finalitat, sinó només fer-ne la seva elaboració. A més a més, per qüestió de temps tampoc hagués estat possible.

En primer lloc, doncs, dir que tot el marc teòric i la contextualització del centre cercada (els quals no he destacat concretament en aquest article) han estat primordials per a poder fer el posterior projecte innovador. Mica en mica, a través d'aquesta primera part, m'ha estat possible anar definint les bases generals del projecte. També és per aquest motiu que vull destacar la relació que hi ha entre totes les parts confeccionades en el treball.

També dir que la idea del treball ha estat modificada diverses vegades en relació a les característiques del centre. És per això que finalment penso que aquest projecte pot tenir una aplicació real a l'aula oberta del centre, perquè s'ha

adaptat bastant als seus trets i sobretot a les característiques dels alumnes i a la relació entre ells.

Per altra banda, destacar el component innovador del projecte. Aquest es troba en la utilització del conflicte com a pròpia eina educativa per a la millora de la convivència i partint de problemes reals sorgits entre els alumnes, a més de la incorporació del mètode BAPNE aporta un component molt interessant per l'aprenentatge dels alumnes i sobretot motivador per les seves característiques i preferències.

Finalment, mencionar que la seva aplicació podria tenir repercussions diverses segons cada alumne. Aquests tenen problemàtiques diferents i és per això que no pot afectar a tots ells de la mateixa manera. A més a més, s'haurien de realitzar possibles millores en el projecte durant el seu desenvolupament i, un cop finalitzat, confeccionar aquestes millores i adaptar-lo a un altre possible curs i a uns alumnes diferents. Per tant, una de les finalitats del projecte és que en cas que fos positiu, es pogués implantar la idea de continuïtat i utilitzar-lo sempre que fos possible en el centre.

REFERÈNCIES

Generalitat de Catalunya. *Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya*. Departament d'Educació i Universitats.

Generalitat de Catalunya (2010). *Projecte de convivència i èxit educatiu*. Departament d'Educació.

Generalitat de Catalunya. (2011). *Kampus* [en línia]. *Projecte Espurna*. [consultat: 29/03/11]. Disponible a Internet: <http://phobos.xtec.net/aulesobertes/campus>

González, J.; Santiuste, V. (2004) *Los conflictos entre los alumnos: características para una convivencia democrática*. Revista de psicología general y aplicada, vol. 57, nº 3, 361-372. Madrid: Revista de la Federación Española de Asociaciones de Psicología.

IES Quercus (2010). *Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC)*. Sant Joan de Vilatorrada.

IES Quercus (2010). *Projecte Aula Oberta*. Sant Joan de Vilatorrada.

IES Quercus (2010). *Projecte Curricular de Centre (PCC)*. Sant Joan de Vilatorrada.

IES Quercus (2010). *Projecte Educatiu de Centre (PEC)*. Sant Joan de Vilatorrada.

Martín, X. (1992). *El role-playing, una tècnica para facilitar la empatía y la perspectiva social*. Comunicación, Lenguaje y Educación. Vol. 15, Pág. 63-67.

Puig, E. (2003). *La dramatització i el teatre a l'educació secundària. Recursos didàctics per a la integració escolar i el coneixement de la llengua i la cultura catalanes*. IES Isaac Albéniz. Badalona.

Rodríguez, R. (2008) *De la disrupció a la violència a les aules*. Revista de les cooperatives d'ensenyament, nº3, 13-17. Palma: Digital Revista.

Romero, J. (2010). *Percusión corporal e Inteligencias múltiples*. Método BAPNE. Centro de Estudios Musicales.